

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio LXIII. De effectu Sacramentorum qui est Character. In sex
Articulos diuisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

id est, Christi sanctissima merita, eiusque veluti sanguinem pro nobis effusum; & hæc nobis efficaciter applicent nostraque efficiant; & sic infallibili lege sanctificent. Adde, eos, qui ponunt hanc causalitatem physicam, nihil addere ipsis Sacramentis; nec ullam dare tenuem formalitatem, nisi fortè relationem quamdam resultantem ex actione; quæ relatio, si est, parvi est momenti: nam est posterior ratione Sacramenti, cum per accidens resultet ex actione.

ARTICVLVS V.

Vtrum Sacramenta noua legis habeant virtutem ex Christi Passione?

Respondetur Affirmatiuè. Est fide tenenda. Patet ex dictis supra de Christi merito: vbi ostensum est remissionem peccatorum & iustificationem esse ex Christi meritis: atqui hæc conferuntur per Sacramenta: ergo. Vide Concil. Trident. sess. 6. cap. 3. & 7. In huius signum ex latere Domini fluxit aqua & sanguis, quæ sunt symbola Baptismi & Eucharistiae; nempe præcipuorum Sacramentorum. Vnde Patres passim docent ex Christi latere fluxisse Sacramenta. Ita

D. Augustinus lib. 15. de Ciuitate cap. 26. Chryso-
stomus homilia 84. in Ioannem, & alij.

Notandum est circa rationem, qua D. Thomas probat hanc veritatem: *Sacramentum (inquit) est instrumentum diuinitatis separatam, humanitas autem coniunctum: atqui virtus ab instrumento coniuncto descendit ad instrumentum separatam: Sicuti ab anima per manus descendit vis in baculum, gladium &c. ergo omnis virtus salutifera Sacramentorum descendit à diuinitate per humanitatem Christi in ipsa Sacramenta. Quæ ratio est valde bona, si intelligatur de virtute & causalitate morali, vt explicauimus: nam humanitas Christi est causa meritoria nostræ iustificationis, quæ merita nobis applicantur per Sacramenta: vnde Sacramenta sunt instrumenta humanitatis Christi, quatenus humanitas per ipsa nobis applicat sua merita: sicut humanitas est instrumentum diuinitatis, quatenus diuinitas nos per carnem assumptam sibi reconciliauit.*

D. Thom.
explicauit.

ARTICVLVS VI.

Vtrum Sacramenta veteris Legis gratiam causarint?

De quo vide D. Thomam, & infra q. 70.

QVÆSTIO LXIII.

De effectu Sacramentorum, qui est Character.

In Sex Articulis diuisa.

ARTICVLVS I. & VI.

Vtrum Sacramenta imprimant Characterem; & quam ex illis?

Heretici nostri temporis negant, & rident Characterem, sicuti Ioannes Wicleff l. 4. sui Trialogi, cõtra quem agit Thomas Waldensis tomo 2. c. 109. & 110.

Respondeo & Dico Primò, Fide tenendum est, quibusdam Sacramentis imprimi quoddam signum spirituale & indelebile animis nostris, distinctum à gratia gratum faciente, & ab externo Sacramento, quod rectè dicitur Character.

Probatur Primò, Nam hæc veritas definita est ab Innocentio III. Capitulo Maiores, de Baptismo & eius effectu: & traditur à Concilio Florentino in instructione Armenorum, tamquam doctrina Ecclesiæ: *Inter Sacramenta tria sunt, Baptismus, Confirmatio, & Ordo, quæ Characterem, id est, spirituale quoddam signum à ceteris distinctum imprimunt in anima indelebiter. Et Concilio Tridentino sess. 7. can. 9. Si quis dixerit in tribus Sacramentis, scilicet Baptismo, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, id est, signum spirituale & indebile, vnde ea reiterari non possint, Anathema sit.*

Probatur Secundò ex Scripturis; 2. ad Corinthios 1. vers. 22. *Qui vixit nos Deus, qui & signauit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris: hic cum vnctio ad gratiã pertineat, necesse est signa-*

tionem seu sigillationem ad Characterem pertinere. Et confirmatur ad Ephesios 4. v. 30. *Nolite contristare spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in die redemptionis; Græcè est, sigillati.*

Probatur Tertiò ex Patribus; & potissimum ex S. Augustino, qui clariùs cæteris hanc veritatem docet lib. 6. de Baptismo contra Donatistas cap. 1. *Ouem, quæ foris errabat, & foris recipiebat Dominicum Characterem, redeuntem corrigimus; sed Characterem non improbamus Dominicum in ea, quem Characterem multi lupi multis lupis insigunt: vbi Character distinguitur à gratia, quæ non insiguntur lupis; & ab ipso Sacramento externo, quia hoc in se non insigunt, sed statim transit. Et lib. 2. contra Epistolâ Parmeniani cap. 13. ait, Sanctitatem Sacramentorum etiam in peruersis hominibus, siue intus, siue foris, impollutam & inuolabilem permanere: Quod non potest intelligi de gratia; neque etiam de externo Sacramento, quia hoc non permanet, sed necessariò intelligitur de Characterem, quem Characterem vocat Sacramenti sanctitatem, quia per illum diuino cultui dedicamur, & à Sacramento efficitur. Ibidem. An (inquit) minus inhereant Christiana Sacramenta, quam corporalis hæc nota? (scilicet nota militaris.) Et lib. 1. de Baptismo cap. 1. ait, Baptismus & Ordinem nunquam amitti, sed vtrumque in malis permanere, scilicet secundum suum effectum, qui est Character. Ibidem ait malos semper gerere sacramentum suæ ordinationis. Lib. 2. contra Epist. Parmeniani cap. 13. dicit Ordinem & Baptismus non posse iterari, quia vtrū-*

Augustin.

Per quoddam
Sacramenta
imprimi
Characterem,
est de
Eide.

que quadam consecratione homini datur, id est, quadam interna sanctificatione, qua homo consecratur diuino cultui. Ex his patet hoc signum recte vocari *Characterem*, quia est instar notae cuiusdam distinctiuae, per quam ad certum aliquod munus deputamur; qualis est nota militaris.

2
Per tria tantum Sacramenta Character imprimi-
tur.

Dico Secundò, Tria tantummodò Sacramenta characterem imprimunt, Baptismus, Confirmatio, & Ordo. Patet ex Concilijs citatis. Ratio est, quia per hæc Sacramenta homo deputatur ad actus quosdam religionis extra ipsum Sacramentum obeundos: sed hæc deputatio fieri debet non solum per externam denominationem, sed per alicuius qualitatis conuenientis impressionem, alioquin non esset perfectior, quam deputatio militis ad bellum, & ducis ad suum officium; quod non est consentaneum potentiae Christi, & perfectioni legis nouae. Et confirmatur, quia sicut Deus, cum diligit, facit hominem interius bonum, & cum vult ab illo diligi, tribuit interius potestatem diligendi: ita cum aliquem deputat ad aliquid, tribuit etiam illi aliquid quo deputetur; praesertim quando hoc passim ad omnes pertinet: hæc enim est differentia inter Deum & homines, quòd hominum dilectio & deputatio sit inefficax; Dei verò sit efficax.

ARTICVLVS II.

Verum Character sit spiritualis potestas?

3
Affirmatur

Omnia opinionibus, Respondeo, Characterem esse quamdam potentiam spiritalem actiuam vel passiuam, non physicè, sed moraliter. Quòd sit potentia quadam, docet D. Thomas hoc loco, & plerique Doctores, Albertus, Bonauentura, Gabriel dist. 6. Quòd autem non sit actiua physicè, patet ex dictis de causalitate Sacramentorum. Et confirmatur, quia minister non producit immediatè gratiam, sed solum mediante Sacramento. Denique quod moraliter sit actiua vel passiuam, probatur: Quia est qualitas, seu signum spiritale, cum quo Deus constituit concurrere ad alia Sacramenta suscipienda vel conferenda. Quòd sic patet; nam per Baptismum homo aggregatur familiae Christi, vnde Deus imprimit animè quamdam spiritalem notam, quae Primò, est magnum animae ornamentum & veluti insigne familiae Christi. Secundò, per ipsum distinguitur ab alijs, qui non sunt de Christi familia. Tertio, tribuit hæc nota ius percipiendi reliqua Christi munera, quae propria sunt domesticorum. Quarto, Deus quodammodò se obligat per illam ad hominè singulari modo iuuandum, & ad reliqua ipsius dona ritè suscipienda: & hoc modo potest dici potentia passiuam, quia per eam redditur idoneus ad reliqua Sacramenta.

Character Baptismi.

Character Confirmationis.

Per Confirmationem homo efficitur veluti Christi miles, ad intrepidè eius fidem coram aduersarijs profitendam: vnde imprimitur illi veluti nota quadam militaris, quae Primò, est magnum animae ornamentum, & veluti insigne militum Christi. Secundò, distinguitur per eam ab alijs nondum ad Christi militiam adscriptis. Tertio, quia per illam Deus quodammodò se obligat ad praebendum auxilium, & robur necessarium ad fi-

dei Professionem; & hoc modo potest dici potentia actiua.

Character Ordinis.

Denique per Ordinem homo efficitur veluti dux militiae Christianae, vel potius efficitur princeps sacerdotij Christi, ad conficienda conferendaque Sacramenta; quae sunt primariae functiones sacerdotij Christi: vnde infigitur anima nota quadam spiritualis, per quam ad hoc munus deputetur; quae similiter animam exornat, ab alijs distinguit; & Deum obligat quodammodò, vt in functionibus Sacramentalibus sua omnipotentia conueniat; & hoc sensu dicitur potentia actiua: habenti enim hoc signum spiritale, ex diuina ordinatione debetur concursus supernaturalis ad Sacramentorum functiones.

Huic explicationi fauent Concilia, quae hunc Characterem vocant *Signum spirituale*; quo verbo satis indicant non habere vim agendi vel patiendi, nisi per modum signi aut pacti. D. Augustinus comparat illum vbique Characteri militari, qui non est actiuus physicè, sed solum ornat, distinguit, & ius tribuit ad functiones militares. Hinc patet; In qua specie qualitatis sit *Character*: non enim est in secunda specie, vt quidam ex D. Thoma tenent; quia non est vis agendi vel patiendi more naturali: sed in prima, est enim habitus quidam animi, non operans, sed exornans, & bene efficiens, & quodammodò ad gratiam disponens; sicut gratia, multorum sententia, est in animae essentia, ipsam exornans & Dei-formem efficiens.

In qua specie qualitatis, sit Character.

ARTICVLVS III.

Verum Character Sacramentalis sit Character Christi?

Respondeo, Dicitur Character Christi, sicut nota militaris dicitur Character ducis, & nota famulorum est character Domini: per characterem enim Baptismi adscribimur Christi familiae; & accipimus ius ad fruendum bonis, quae in domo eius sunt, id est, ad alia Sacramenta percipienda. Per characterem Confirmationis efficitur Christi milites. Per Characterem Ordinis efficitur participes eius sacerdotij. Simili ferè modo Antichristus seruos suos certo quodam characterè signabit, Apocal. 13. & 16.

4

Sed aduerte, quòd character Ordinis nos assimilat Christo in potestate muneris sacerdotalis, quam potestatem Christus non habet per characterem, sed per vnionem hypostaticam. Sicut Praefectus praetorij per insigne acceptum ab Imperatore, assimilatur Imperatori in potestate regendi, qui hanc potestatem habet non per aliqua insignia, sed primario iure. Character autem Baptismi & Confirmationis non propriè nos assimilat Christo; sicut nec miles per suum insigne assimilatur Imperatori, nec seruus Domino; sed alio sensu dicuntur Christi character, quia nos de familia & militia Christi efficiunt, redduntque idoneos ad functiones sacerdotij eius excipiendas.

Assimilat nos Christo.

ARTICVLVS IV.

*Vtrum Character sit in Potentijs
Anima sicut in subiecto?*

Scotus dist. 6. qu. 11. putat Characterem esse in voluntate. Ratio est, Quia gratia est in voluntate; Character autem est dispositio ad gratiam. D. Thomæ autem hic ad 3. cum suis, putat esse in intellectu. Ratio ipsius est, quia Character est potestas recipiendi vel conferendi Sacramenta: sed recipere vel conferre Sacramenta est protellatio fidei, fides autem in intellectu: ergo Character est in intellectu.

Sed verius est esse in ipsa Animæ essentia. Ita Gabriel dist. 6. qu. 2. art. 3. Marilius qu. 4. artic. 1. & alij plerique. Probatur Primò, Quia non potest esse in intellectu vel voluntate: ergo debet esse in essentia. Antecedens probatur, Quia nihil est in intellectu, quod non iuuet ad intelligendū; alioquin ibi esset frustra: atqui Character non iuvat ad intelligendum: ergo non est in intellectu. Maior probatur, Quia, quicquid est in intellectu, est ibi vt perficiat intellectum, vel ex parte potentie, vt lumen & habitus scientiarum; vel ex parte obiecti, vt species intelligibiles. Imò valde probabile est, intellectum non esse alterius qualitatis capacem, cum tota eius essentia consistat in inclinatione ad actum intelligendi. Atqui Character nec est habitus intellectiuis, nec species intelligibilis. Similiter in voluntate nihil ponitur, nisi quod inclinet ad functiones voluntatis, & perficiat eius pondus in obiectum: atqui Character non inclinat voluntatem in aliquod obiectum. Probatur Secundò, Quia Concilia dicunt Characterem imprimi animæ, non autem intellectui & voluntati. Quod confirmatur; quia ipsa animæ essentia est, cui primò conuenit deputari, ornari, distingui, quod fit per Characterem. Probatur Tertio, Quia ostensum est, Characterem non esse vim aliquam operatiuam physicè, sed solū moraliter instar signi, ac proinde nõ debet poni in potentia.

Ad rationem Scoti; Respondeo, Donum illud, quod peculiariter vocatur gratia, non esse in voluntate, sed in essentia animæ; vt multis probari potest: vnde commodius Character ponitur in animæ essentia, tanquam preparatio ad gratiam. Deinde, esto sit gratia in voluntate, non tamen ideo Character ibidem esse debet; quia Character non est physica dispositio, sed solū moralis, sicut fides est dispositio ad gratiam: talis autem dispositio non debet esse in eadem potentia, in qua forma, ad quam disponit.

Ad rationem D. Thomæ facilis est responsio; Multis enim actibus profitemur fidē, qui non eliciuntur ab intellectu; vt ieiunio, Martyrio, & multis alijs actibus religionis, qui actus non sunt

ab intellectu, nisi vt à dirigente. Simili modo functiones Sacramentales non sunt ab intellectu, nisi eo modo, quo omnes alie actiones sacræ & profanæ. Accedit, quod Character non concurrat physicè ad receptionem vel collationem Sacramentorum, vt dictum est, ac proinde non debeat poni in aliqua potentia.

ARTICVLVS V.

*Vtrum Character insit Anima
indelebiliter?*

Respondetur; Fide tenendum est, esse indelebiliter in Anima.

Probatur Primò, Ex definitione Concilij Tridentini & Florentini suprâ. Idem docet D. August. lib. 3. contra Epist. Parmeniani cap. 13. *An forte minus heret Christiana Sacramenta, quam corporalis rosa?* Ratio est, Quia est in essentia animæ, quæ est incorruptibilis, & caret contrario tam moraliter quam physicè: Physicè quidem, quia inter participationes diuinarum perfectionum nulla potest esse repugnantia: Moraliter etiam nõ habet contrarium, sicut gratia habet; quia Character potest consistere cum quouis peccato.

Dices, Est dispositio ad gratiam: ergo tollitur per ea peccata, quibus homo se reddit prorsus indispositum. Respondeo, Non est dispositio proprie dicta: sed dicitur dispositio, quia est magnum animæ ornamentum, ratione cuius homo aptior & propinquior est gratiæ, quàm nudè consideratus.

Probatur Secundò, Quia Character est consecratio quædam ad diuinum cultum; omnis autem consecratio durat, quamdiu res manet integra: patet in calicibus, altaribus, templis.

Probatur Tertio, Quia est quædam participatio sacerdotij Christi, vel capacitas ad eius functiones recipiendas: atqui Christus est Sacerdos in æternum.

Petes, An maneat post hanc vitam. Respondeo, Non esse omnino certum. Facile enim Deus potest subtrahere influxū suum Characteri in damnatis, sicut fidei; nam Concilia possunt exponi de indelebitate in hac vita. Tamen longè probabilius est & verius, manere; quia Deus rei ex se incorruptibili non subtrahit influxum, nisi id aliqua causa vel dispositio contraria postulet: sed nulla est talis dispositio in damnatis; secus est de fide; nam damnati eliciunt actus contrarios, ob quos etiam in hac vita perit fides. Manet igitur Character post hanc vitam, in bonis ad gloriam, in impijs ad dedecus & signum ingratiudinis; sicut in militibus post pugnam manet Character, ita vt victoribus sit honori, victis ignominia. Insinuat D. August. lib. 2. contra Epist. Parmen. cap. 13.

Scotus

D. Thomæ.

Est in essentia Animæ.

Est in intellectu.

Responsio ad rationes Scoti & D. Thomæ.

7

Affirmatur.

Quomodo sit dispositio ad Gratiam.

8 Manet post hanc vitam.